

TEXNOLOGIYA MASHG'ULOTLARIDA INKLYUZIV TA'LIM TAMOIYILLARINI AMALGA OSHIRISH

Husanboyeva Munisaxon Hakimjon qizi

Qo'qon DU Texnologik ta'lim yo'nalishi II-bosqich talabasi

E-mail: husanboyevamunisaxon@gmail.com.

Annotatsiya. Maqolada texnologiya fanini o'qitishda inklyuziv ta'lim tamoyillarini tatbiq etishning ilmiy va amaliy jihatlari tahlil qilinadi. Inklyuziv yondashuvning texnologiya mashg'ulotlaridagi ahamiyati, imkoniyati cheklangan o'quvchilarni o'qitish metodlari, raqamli va interaktiv vositalar yordamida o'quv jarayonini individualizatsiya qilish, pedagogik strategiyalar va dars rejalashtirish masalalari o'rganiladi.

Kalit so'zlar. Inklyuziv ta'lim, texnologiya fani, o'quvchilarning individual kompetensiyasi, interaktiv metodlar, raqamli pedagogik vositalar, ta'limning moslashtirilgan shakllari, o'quv jarayoni, integratsiya, qobiliyatlarni rivojlantirish.

Kirish. Texnologiya fanini o'qitish nafaqat nazariy bilimlarni berish, balki o'quvchilarning amaliy ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan. Inklyuziv ta'lim esa barcha o'quvchilarga, shu jumladan imkoniyati cheklanganlarga ham sifatli ta'lim olish imkonini beradi.

Texnologiya mashg'ulotlarida inklyuziv ta'lim tamoyillarini tatbiq etish o'quv jarayonini individualizatsiya qilish, o'quvchilarning qobiliyatlarini hisobga olish va ularda kreativ fikrlashni rivojlantirish imkonini beradi. Shu bilan birga, pedagoglarning metodik tayyorgarligi va raqamli vositalardan foydalanishi inklyuziv mashg'ulotlarning samaradorligini oshiradi.

Inklyuziv ta'lim texnologiya fanini o'qitishda o'quvchilarning ijtimoiy integratsiyasini mustahkamlash, o'z-o'zini baholashni rag'batlantirish va kelajak kasblariga tayyorlashda muhim rol o'ynaydi.

Muhokama. Texnologiya mashg'ulotlarida inklyuziv ta'lim tamoyillarini tatbiq etishning amaliy jihatlari turli nuqtai nazardan muhokama qilinadi. Inklyuziv yondashuv o'quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga olgan holda dars jarayonini tashkil etishga imkon beradi. Shu maqsadda pedagoglar raqamli va interaktiv vositalardan foydalangan holda har bir o'quvchining qobiliyatlarini rivojlantiradi, shuningdek, o'quvchilarning ishtirokini rag'batlantiradi.

Birinchidan, differensiallashtirilgan dars rejalashtirish o'quvchilarning individual imkoniyatlarini hisobga olishga asoslanadi. Masalan, imkoniyati cheklangan o'quvchilar uchun topshiriqlarni soddalashtirish yoki ularga qo'shimcha vizual yordam berish mumkin. Shu bilan birga, o'quvchilarning qobiliyati yuqori bo'lganlari uchun murakkab vazifalar orqali bilimlarini chuqurlashtirish imkoniyati yaratiladi. Bu yondashuv o'quv jarayonini adolatli va samarali qiladi.

Ikkinchidan, raqamli pedagogik vositalar inklyuziv mashg'ulotlarning asosiy vositasi sifatida ishlatiladi. Virtual laboratoriyalar, simulyatsiyalar va interaktiv dasturlar o'quvchilarga xavfsiz muhitda tajriba o'tkazish imkonini beradi. Masalan, Tinkercad va PhET platformalarida elektron sxemalarni yig'ish yoki mexanizmlarni modellashtirish orqali o'quvchilar o'z bilimlarini amaliyotda qo'llaydi. Bu esa imkoniyati cheklangan o'quvchilarni qo'llab-quvvatlaydi, shuningdek, barcha o'quvchilarning e'tiborini jamlaydi.

Uchinchidan, jamoaviy va loyiha asosida ishlash inklyuziv ta'limda muhim ahamiyatga ega. O'quvchilarning turli qobiliyatlarini hisobga olgan holda guruh ishlarini tashkil etish, o'zaro yordam va hamkorlikni rivojlantiradi. Guruh loyihalarida o'quvchilar o'zlarining kuchli tomonlarini namoyon etadi, bu esa o'z-o'zini baholash va ijtimoiy integratsiya ko'nikmalarini shakllantiradi.

To'rtinchidan, moslashtirilgan ta'lim resurslari inklyuziv mashg'ulotlarning samaradorligini oshiradi. Audio, video, matnli va interaktiv materiallar yordamida o'quvchilar turli o'rganish usullariga moslashtiriladi. Masalan, vizual qobiliyati rivojlangan o'quvchilar uchun animatsiyalar va diagrammalar qo'llanadi, eshitish orqali o'rganadigan o'quvchilar uchun audio materiallar beriladi. Bu yondashuv o'quvchilarning individual o'rganish ehtiyojlarini qondiradi va o'quv jarayonini interaktiv qiladi.

Shuningdek, inklyuziv texnologiya mashg'ulotlarida yuzaga keladigan muammolar ham mavjud. Texnologik resurslarning cheklanganligi, pedagoglarning malaka darajasi va o'quvchilarning texnologiyaga haddan tashqari bog'lanishi muhim masalalardir. Biroq, pedagoglarni malakasini oshirish, resurslarni teng taqsimlash va darslarni balansli tashkil etish orqali ushbu muammolarni bartaraf etish mumkin.

Umuman olganda, texnologiya mashg'ulotlarida inklyuziv ta'lim tamoyillarini tatbiq etish nafaqat o'quv jarayonining sifatini oshiradi, balki o'quvchilarning kasbiy va ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantiradi, ularni kelajak kasblariga tayyorlaydi.

Xulosa. Texnologiya mashg'ulotlarida inklyuziv ta'lim tamoyillarini tatbiq etish o'quv jarayonini individualizatsiya qiladi, o'quvchilarning ijodiy va texnologik kompetensiyalarini rivojlantiradi va ularni kelajak kasblariga tayyorlaydi. Raqamli pedagogik vositalar, virtual laboratoriyalar, interaktiv dasturlar va simulyatsiyalar imkoniyati cheklangan o'quvchilarga samarali ta'lim olishga yordam beradi. Pedagoglar uchun esa malaka oshirish va metodik qo'llab-quvvatlash muhim hisoblanadi. Inklyuziv texnologiya mashg'ulotlari o'quvchilarda ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantiradi, jamoaviy ishlarni rag'batlantiradi va ta'lim jarayonining barcha qatlamlariga teng imkoniyat yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Sobirovna, U. M., & Sharifjon, P. O. (2023). Choosing Organizational Forms of Education in the Effective Organization of Technology Courses. *Journal of Innovation, Creativity and Art*, 2(2), 77-81.
2. Sobirovna, U. M. (2023). O'QUVCHILARNI TEXNOLOGIYA FANINI O'ZLASHTIRISHGA PSIXOLOGIK TAYYORLASH. *Ustozlar uchun*, 16(1), 392-399.
3. Sobirovna, U. M. (2023). MAXSUS TA'LIMGA EHTIYOJI BO'LGAN BOLALAR UCHUN TA'LIMNING INTEGRATSIYALASHUVI. In *Proceedings of*

International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences (Vol. 2, No. 4, pp. 14-19).

4. Sobirovna, U. M. (2022). INTERACTIVE LEARNING METHODS USED IN THE EFFECTIVE ORGANIZATION OF TECHNOLOGY COURSES. *Open Access Repository*, 9(11), 106-113.

5. SOBIROVNA, U. (2021). Modernization of the content, methods and tools of technologies in the organization of modern education.

6. Sobirovna, U. M. (2023). Technology As a Factor of Educational Education In Special Schools. *Journal of Creativity in Art and Design*, 1(1), 4-7.

7. Sobirovna, U. M. (2023). PROFESSIONAL TRAINING OF STUDENTS OF SPECIAL BOARDING SCHOOLS. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 8.036*, 12(10), 62-67.

8. Усмонова, М. (2022). Imkoniyati cheklangan bolalarni o'qitishda texnologiya fanining dolzarbligi. *Современные тенденции инновационного развития науки и образования в глобальном мире*, 1(4).

9. Sobirovna, U. M. (2022). USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN INCREASING THE EFFICIENCY OF TECHNOLOGY LESSONS. *Open Access Repository*, 9(11), 114-119.

10. Sobirovna, U. M. (2023). TEACHING OF TECHNOLOGY IN SPECIAL BOARDING SCHOOLS. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 8.036*, 12(10), 48-54.

11. Sobirovna, U. M. (2022). Improving the educational system for children with disabilities. *The Peerian Journal*, 4, 20-22.

12. Sobirovna, U. M. (2022). TEXNOLOGIYA FANI MASHG'ULOTLARINI SAMARALI TASHKIL ETISHDA SHARQ MUTAFAKKIRLARI ASARLARIDAN FOYDALANISH. *World scientific research journal*, 9(1), 220-224.

13. Sobirovna, U. M. (2024). PROVIDING INFORMATION ABOUT TEXTILES AND ITS HISTORY IN TECHNOLOGY CLASSES. *World of Medicine: Journal of Biomedical Sciences*, 1, 28-32.

14. Sobirovna, U. M. (2022). DIDACTIC PRINCIPLES OF EFFECTIVE ORGANIZATION OF TECHNOLOGY LESSONS.

15. Sobirovna, U. M. (2022). MODERN APPROACHES TO EFFECTIVE ORGANIZATION OF TECHNOLOGY LESSONS.

16. Sobirovna, U. M. (2024). USE OF SMART TECHNOLOGY IN EFFECTIVE ORGANIZATION OF TECHNOLOGY COURSES. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 12(3), 618-622.